

Krajská vědecká knihovna v Liberci, příspěvková organizace
Rumjancevova 1362/1, 460 01 Liberec I – Staré Město

PLÁN ROZVOJE POBOČEK

Krajské vědecké knihovny v Liberci na období 2021–2027

Předkládá:

PhDr. Dana Petrádová, ředitelka knihovny

Zpracování a spolupráce:

Mgr. Blanka Konvalinková

Jarmila Mejstříková, vedoucí Oddělení poboček

1. dubna 2021

OBSAH

1. ÚVOD.....	3
2. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	3
2. 1. Představení poboček	3
2. 2. Knihovní fond	4
2. 3. Rozmístění poboček po Liberci.....	4
2. 4. Statistické ukazatele	5
2. 5. Finanční situace poboček	6
2. 6. Přehled poboček a jejich potřeb	7
3. PLÁN ROZVOJE POBOČEK NA OBDOBÍ 2021 – 2027	14
3. 1. Financování poboček.....	15
3. 2. Rozšíření sítě poboček.....	15
3. 3. Zkvalitnění technického a technologického zázemí, vybavení poboček	16
3. 4. Rozvoj kulturní, vzdělávací a komunitní činnosti	17
3. 5. Cíle jednotlivých poboček včetně finančních požadavků	18
3. 6. Knihovna jako významný partner města v oblasti rozvoje vzdělání a kultury.....	22
PŘÍLOHY.....	23
Příloha č. 1 – Mapa rozmístění poboček KVK v Liberci.....	24
Příloha č. 2 – Fotogalerie.....	25
Královův Háj	25
Kunratická	26
Machnín	27
Rochlice	28
Ruprechtice	29
Vesec	30

1. ÚVOD

Plán rozvoje poboček Krajské vědecké knihovny v Liberci navazuje na dokument z let 2015-2020 (2025). Síť poboček je organickou součástí knihovny, proto jsou pro jejich další vývoj a fungování zásadní tyto dokumenty:

- Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2021–2027 s výhledem do roku 2030,
- Koncepce rozvoje kulturních příspěvkových organizací Libereckého kraje na léta 2021-2027.

V souladu se zákonem č. 257/2001 Sb. - *Zákon o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon)* zřizuje příslušný orgán obce základní (tj. městskou knihovnu). Plní-li funkci základní knihovny krajská knihovna, podílí se na zajištění této funkce obec. Na základě tohoto ustanovení přispívá na provoz knihovny, resp. na provoz sítě městských poboček, statutární město Liberec.

2. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

2. 1. PŘEDSTAVENÍ POBOČEK

Krajská vědecká knihovna v Liberci (dále jen KVK) poskytuje své služby v hlavní budově v centru města a v šesti městských pobočkách. Registrovaní uživatelé mohou bez omezení navštěvovat nejenom hlavní budovu, ale jakoukoliv vybranou pobočku (i více zároveň). Jsou vyhledávány zejména obyvateli dané lokality, ve které pobočka sídlí.

Nabídka poboček není tak rozsáhlá jako v hlavní budově, nicméně pracovníci poboček zprostředkují přístup k celému spektru služeb nabízených knihovnou.

Mezi **hlavní nabízené služby poboček** patří:

- **výpůjční služby** (literatura pro děti i dospělé – krásná literatura, naučná literatura, periodika, audioknihy, deskové hry),
- **veřejný internet,**
- **programy pro děti i dospělé (včetně školní skupin),** jejichž prostřednictvím návštěvníci poboček získávají přístup ke vzdělání a kultuře (setkání s autory a literaturou, čtenářské lekce, regionální témata a další).

Významná je také funkce **setkávacích center** pro obyvatele dané lokality. Zájemci se v knihovně setkávají, diskutují nebo si jen tak přijdou popovídat, a to vše v příjemném a kulturním prostředí.

Pobočky nabízejí **komornější prostředí a individuální přístup**. Mezi jejich návštěvníky patří čtenáři, kteří oceňují tyto benefity nebo je pro ně vzdálenost do hlavní budovy bariérou – hlavně děti nebo senioři. Obecně ale pobočky navštěvují všechny skupiny obyvatel.

Některé pobočky se pokoušejí o navázání spolupráce s organizacemi, občanskými aktivitami, sdruženími a spolky, které působí v dané lokalitě ale i mimo ni. Pokud pobočka sídlí ve škole, obvykle zde existuje velmi dobrá spolupráce (lekce a besedy pro žáky a další veřejnost).

Příklady aktivit:

- Pobočka **Králův Háj** se dlouhodobě věnuje systematické práci se seniory. Pravidelně pořádá workshopy (Vánoce, Velikonoce), přednášky o literatuře nebo cestování, nově také kurzy Trénování paměti.
- Na pobočce **Vesec** od roku 2017 funguje Semínkovna (pobočka celostátní iniciativy – seminkovny.com). Na této aktivitě pobočka spolupracuje s místním zahrádkářským svazem a mimo jiné pořádá Zahrádkářské potluchy, přednášky a setkání.
- Na pobočce **Kunratická** se daří velmi úspěšně realizovat projekt Zapomenutá řemesla, který si klade za cíl představit žákům základních škol zajímavá tradiční i netradiční řemesla. Žáci se v rámci lekce mohou setkat s konkrétními osobnostmi vybrané profese. Projekt byl zahájen na ZŠ Kunratická, kde pobočka sídlí, ale nyní se realizuje i na dalších školách.

2. 2. KNIHOVNÍ FOND

Mezi základní nabízené služby poboček patří výpůjční služby. Pro potřeby poboček je budován výměnný knihovní fond, který pravidelně cirkuluje po jednotlivých pobočkách. Výdaje na pořízení knihovního fondu jsou plně hrazeny z dotace SML na provoz poboček. Od roku 2015 dochází k jeho zvyšování (více o příspěvku SML viz 2.5 *Finanční situace poboček*).

Složení výměnného fondu se řídí primárně požadavky čtenářů poboček. Jedná se hlavně o krásnou a populárně naučnou literaturu, vybrané tituly časopisů, v posledních letech je knihovní fond doplňován také o další typy médií, jako jsou audioknihy nebo společenské hry. Čtenáři poboček mají možnost využívat elektronické knihy, podle jejich požadavků se na pobočky distribuují také dokumenty z hlavní budovy.

2. 3. ROZMÍSTĚNÍ POBOČEK PO LIBERCI

V současné době Krajská vědecká knihovna v Liberci provozuje šest poboček, které sídlí v různých typech objektů v majetku Statutárního města Liberec nebo Libereckého kraje (mapa rozmístění poboček po Liberci viz příl. č. 1).

Jako velmi výhodné a strategické se jeví umístění v budovách základních škol, kdy pobočky

plní také funkci školní knihovny. Školy tuto formu koexistence vítají – třídy a družiny mohou pravidelně navštěvovat knihovnu a účastnit se nabízených programů. Pobočky na přání ZŠ připravují pořady k probírané látce.

Přehled poboček:

- Pobočka Kunratická - Aloisina Výšina 642/37, Liberec 15 – umístění v budově ZŠ Kunratická
- Pobočka Rochlice - Dobiášova 851/5, Liberec 6 – umístění v budově ZŠ Dobiášova
- Pobočka Machnín - Heřmánková 95, Liberec 33 – Machnín – umístění v budově ZŠ (detašované pracoviště MŠ a ZŠ Ostašov)
- Pobočka Ruprechtice - Konopná 1232, Liberec 14 – umístění v areálu Centra volnočasových aktivit Konopná
- Pobočka Králův Háj - Vojtěšská 445, Liberec 5 – umístění v budově Poradny pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Liberec
- Pobočka Vesec - Mařanova 650, Liberec 25 – umístění v budově v majetku Technické univerzity v Liberci

V posledních několika letech KVK vyvíjela snahu o rozšíření sítě poboček i do dalších lokalit, které nejsou knihovní sítí pokryty. Proběhla jednání s několika organizacemi – ZŠ Broumovská, SŠ a MŠ Na Bojišti, vhodný objekt nám nabídlo také statutární město Liberec v Rochlicích. Žádné z těchto jednání však nebylo úspěšné.

Pobočka Králův Háj sídlí v nevyhovujících sklepních prostorách ve čtvrti Králův Háj a dlouhodobým cílem je pobočku přestěhovat do vhodnějšího objektu. KVK usiluje také o nové prostory pro pobočku Rochlice, naši nejmenší pobočku působící na ZŠ Dobiášova. Zde se rýsuje přestěhování do nového, většího a důstojnějšího prostoru, jehož úpravu s podporou SML vedení školy zahrnuje do rozsáhlejší rekonstrukce budovy plánované na rok 2022.

2. 4. STATISTICKÉ UKAZATELE

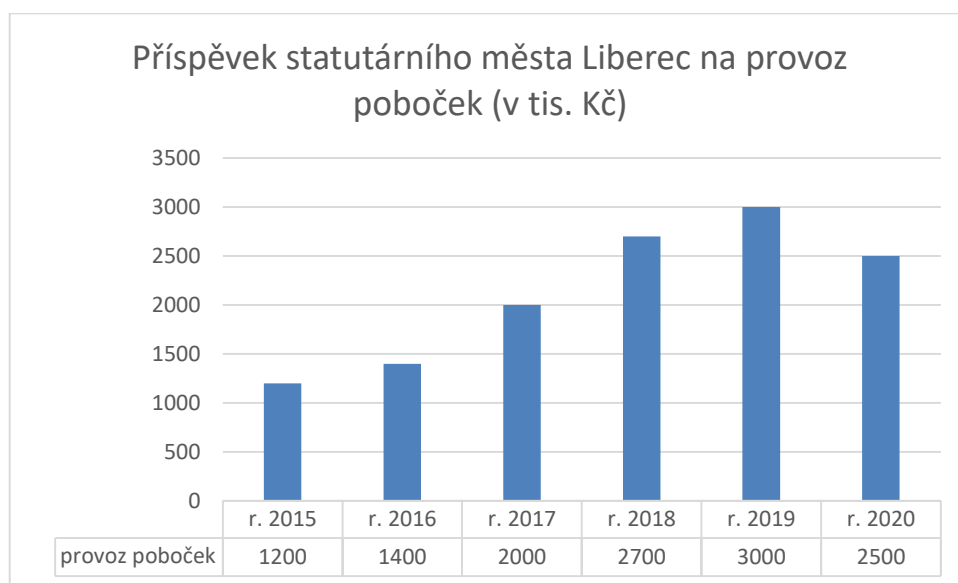
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
registrovaní čtenáři	2 218	2 330	2 195	2 229	3 390	2 273
návštěvnost	17 665	17 470	16 085	16 906	22 386	12 907
výpůjčky	56 339	51 634	46 526	47 398	54 709	33 291
akce/účastníci	190/3 975	183/3 792	194/3 746	151/2 843	153/3 298	71/1 295

Od roku 2015 mají statistické ukazatele celkem stabilní charakter. Nezaznamenáváme velké propady v návštěvnosti ani počtu výpůjček. Vyšší zájem o služby poboček zaznamenaný v roce 2019 byl způsobený tříměsíčním uzavřením hlavní budovy z důvodu rozsáhlejší rekonstrukce. V roce 2020 se na provozu poboček podepsala omezení nařízená vládou v souvislosti s pandemií onemocnění Covid-19.

Ze stabilního předchozího období vyvozujeme, že o služby na pobočkách je zájem. Tento fakt otevírá nové možnosti pro další rozvoj služeb.

2. 5. FINANČNÍ SITUACE POBOČEK

Na provoz poboček přispívá formou dotace statutární město Liberec (SML). S výjimkou roku 2020 (kdy byla dotace krácena v souvislosti s pandemií koronaviru) dochází od roku 2016 k postupnému zvyšování příspěvku. Tento příspěvek (i když rostoucí) z velké části saturuje základní potřeby poboček, pokrývá výdaje na zvyšující se platy, ale neumožňuje další rozvoj (hlavně v oblasti obnovy vybavení poboček).

Zajištění provozu a služeb na pobočkách je umožněno nejenom z příspěvku SML, ale i jiných zdrojů, jako jsou mimořádné dotace Libereckého kraje, rozpočet KVK, grantové programy SML a Ministerstva kultury ČR (kulturní a vzdělávací činnost). V roce 2019 a 2020 se podařilo získat podporu v rámci projektu MAP Liberecko II.

Vícezdrojové financování v posledních letech umožnilo:

- navýšit finanční částku vynaloženou na nákup nových dokumentů, tradiční knihy a časopisy doplnily další typy médií (audioknihy, společenské hry),

- vybavit pobočky Králův Háj, Vesec a Ruprechtice novým knihovnickým nábytkem (knihovní regály, výpůjční pult, dětský knihovnický nábytek...),
- na všechny pobočky dokoupit nejnutnější drobný nábytek a knihovnické pomůcky
- u poboček Králův Háj a Ruprechtice instalovat seniorské lavičky,
- realizovat zajímavé projekty (např. ve spolupráci se ZUŠ projekt Podmořský svět) a rozšířit nabídku kulturních a vzdělávacích pořadů pro školy i veřejnost.

2. 6. PŘEHLED POBOČEK A JEJICH POTŘEB

Díky zvyšujícímu se příspěvku od SML se podařilo v posledních letech významně zkvalitnit vybavení poboček a úroveň poskytovaných služeb. Nicméně v nastávajícím období bude nutné věnovat se řešení dalších problémů, se kterými se pobočky potýkají. Některé není možné řešit bez součinnosti majitele objektu, navyšování pracovních úvazků je navázané na limit pracovníků stanovený zřizovatelem a rozpočet KVK. Tzn., řešení některých problémů nemusí být jednoduché.

Za nutné považujeme řešení těchto otázek:

- 100 % zapojení poboček do knihovnické sítě KVK – tj. zavedení technologie RFID pro půjčování a vracení
- obnova počítačového vybavení a zlepšení internetového připojení,
- zajištění dostatečného množství finančních prostředků na pořádání akcí pro děti i dospělé (dosud zajištěno převážně z dotací a grantů),
- optimalizace rozložení pracovních úvazků na jednotlivých pobočkách, s tím spojená úprava otevírací doby a rozšíření nabídky služeb (hlavně v oblasti kulturní a vzdělávací činnosti),
- zajištění systematického vzdělávání pracovníků poboček (podpora čtenářské gramotnosti, lektorské dovednosti ad.),
- dokončení vybavení poboček – nové knihovnické regály, nábytek, relaxační zóny, funkční vybavení do prostor tvořící zázemí pro pracovníky, pořízení technického vybavení pro pořádání kulturních a vzdělávacích pořadů (digitální piano, tabule...),
- zlepšení osvětlení poboček (pobočky Kunratická, Vesec, Ruprechtice).

(Pozn. Dále uvedené statistické ukazatele odpovídají stavu k 31. 12. 2020)

KRÁLŮV HÁJ	
Poloha:	Vojtěšská 445, Liberec 5 – umístění v budově Poradny pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Liberec, v suterénních prostorách, vstup ze zahrady (objekt Libereckého kraje)
Velikost:	70 m ²
Počet otevíracích hodin:	13 hodin / týden
Pracovní úvazek:	0,5
Registrovaní čtenáři:	310 (51% senioři)
Specifika:	„Seniorská pobočka“ – vzhledem ke složení obyvatel Králova Haje tvoří více jak 50 % čtenářů senioři. Pořádá: vánoční a velikonoční tvůrčí dílny a přednášky (trénování paměti, vlastivědné a literární přednášky). Vybavena novým knihovnickým nábytkem a regály.
Aktuální problémy:	Pobočka sídlí v suterénu budovy a nemá bezbariérový přístup – vzhledem ke složení čtenářů je tento stav zcela nevyhovující. Prostor je vlhký, objevuje se plíseň. Problémy s hlučností WC v prostoru nad knihovnou.
Možnosti dalšího rozvoje:	• přestěhování pobočky do jiných prostor • rozšíření otevírací doby podle potřeb čtenářů a s tím související rozšíření pracovního úvazku • rozšíření nabídky programů pro seniory, příp. pro další skupiny dle aktuálních potřeb obyvatel lokality

KUNRATICKÁ	
Poloha:	Aloisina Výšina 642/37, Liberec 15 – umístění v budově ZŠ
Velikost:	126 m ²
Počet otevíracích hodin:	18 hodin / týden
Pracovní úvazek:	0,75
Registrovaní čtenáři:	455 (43% děti do 15 let)
Specifika:	Velký vzdušný prostor umožňující realizaci kulturních a vzdělávacích akcí. Velké množství pořadů pro děti 1. i 2. stupně. Dobrá spolupráce se školou a družinou.
Aktuální problémy:	Nevyhovující vstupní dveře do knihovny.
Možnosti dalšího rozvoje:	• nové vybavení pobočky (knihovní nábytek, relaxační zóny...) • rozšíření nabídky programů pro seniory a další skupiny • rozšíření pracovního úvazku

MACHNÍN	
Poloha:	Heřmánková 95, Liberec 33 – Machnín – umístění v budově ZŠ (detašované pracoviště MŠ a ZŠ Ostašov)
Velikost:	60 m ²
Počet otevíracích hodin:	6 hodin / týden
Pracovní úvazek:	0,25
Registrovaní čtenáři:	132 (44% děti do 15 let)
Specifika:	Vzhledem k umístění pobočky v budově ZŠ se služby orientují ve značné míře na děti. Dobrá spolupráce se ZŠ a místní MŠ.
Aktuální problémy:	Chybí bezbariérový přístup. Pobočka je situovaná na kopci mimo centrum Machnína, nemá vlastní vchod (návštěvníci procházejí školou). Velmi omezený pracovní úvazek, který neumožňuje pořádání většího množství akcí pro školu i veřejnost. Zastaralé vybavení.
Možnosti dalšího rozvoje:	• rozšíření pracovního úvazku a s tím spojené rozšíření otevírací doby a nabídky služeb • navázání užší spolupráce s místní komunitou • nabídka programů pro seniory a rodiny s dětmi • širší nabídka pořadů pro MŠ • přestěhování pobočky do vhodnějších prostor • nové vybavení pobočky (knihovní nábytek, relaxační zóny...)

ROCHLICE	
Poloha:	Dobiášova 851/5, Liberec 6 – umístění v budově ZŠ
Velikost:	40 m ²
Provozní doba:	9,5 hodin / týden
Pracovní úvazek:	0,25
Registrovaní čtenáři:	237 (57% děti do 15 let)
Specifika:	Nejmenší liberecká pobočka na největším sídlišti. Čtenářskou komunitu tvoří převážně děti. Částečně vybavena novými regály (ty zcela nevyhovují potřebám).
Aktuální problémy:	Nevyhovující, stísněné a špatně větratelné prostory. Umístění pobočky v zadním traktu školy, pobočka je zcela odříznutá. Chybí bezbariérový přístup. Nedostatečný pracovní úvazek neumožňuje realizaci besed pro školu i veřejnost. V rámci školy nevhodné umístění (špatný přístup pro žáky ZŠ i veřejnost).
Možnosti dalšího rozvoje:	• jiný vhodný prostor v budově školy nebo nalezení prostor v jiném objektu • rozšíření pracovního úvazku a s tím spojené rozšíření otevírací doby a nabídky služeb (včetně akcí pro místní ZŠ) • nové vybavení pobočky (knihovní nábytek, relaxační zóny...) • efektivnější propagace pobočky

RUPRECHTICE	
Poloha:	Konopná 1232, Liberec 14 – umístění v areálu Centra volnočasových aktivit Konopná (objekt statutárního města Liberec)
Velikost:	234 m ²
Provozní doba:	21,5 hodin / týden
Pracovní úvazek:	0,90 (2 pracovnice)
Registrovaní čtenáři:	579 (všechny kategorie čtenářů od dětí po seniory)
Specifika:	Velká prostorná bezbariérová pobočka umístěna uprostřed sídliště. Prostory pro veřejnost vybaveny novým knihovnickým nábytkem, má vlastní přednáškovou místnost. Dobrá spolupráce s místními školami.
Aktuální problémy:	Nedostatečná izolace budovy proti vlhkosti (vlhké zdi, opadávání omítky, únik tepla). Špatný přístup k pobočce (parkování aut na přístupové cestě). Nedostatečné označení pobočky.
Možnosti dalšího rozvoje:	• rozšíření nabídky programů pro ZŠ i veřejnost • viditelné označení pobočky a přístupových cest • rozšíření pracovního úvazku a s tím spojené rozšíření nabídky služeb • dovybavení přednáškové místnosti

VESEC	
Poloha:	Mařanova 650, Liberec 25 – umístění v budově Technické univerzity v Liberci
Velikost:	129 m2
Provozní doba:	19 hodin / týden
Pracovní úvazek:	0,85 (2 pracovnice)
Registrovaní čtenáři:	560 (všechny kategorie čtenářů od dětí po seniory)
Specifika:	Větší, bezbariérová pobočka vybavena přednáškovou místností. Velké množství zavedených pořadů pro děti i dospělé. Prostory pro veřejnost plně vybaveny novým knihovnickým a relaxačním nábytkem. Výborná spolupráce s místními organizacemi a spolky (Svaz zahrádkářů, Základní umělecká škola...).
Aktuální problémy:	Nevhodně umístěné WC pro čtenáře i zaměstnance.
Možnosti dalšího rozvoje:	- vybavení pobočky kvalitním technickým zázemím pro pořádání kulturních a vzdělávacích pořadů pro všechny věkové kategorie (digitální piano, interaktivní tabule...) dovybavení přednáškové místnosti

3. PLÁN ROZVOJE POBOČEK NA OBDOBÍ 2021 – 2027

Pro činnost poboček jako organické součásti KVK je zásadní celostátní dokument **Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2021–2027 s výhledem do roku 2030**.

V této koncepci je formulována základní vize rozvoje systému knihoven v rámci tří základních pilířů:

- Knihovny jako pilíře občanské společnosti a přirozená centra komunit.
- Knihovny jako vzdělávací a vzdělanost podporující instituce.
- Knihovny jako správci kulturního a znalostního bohatství.

Příklady strategických cílů pro činnost poboček napříč všemi pilíři a konkrétních opatření

- Zajistit rovný přístup k informačním zdrojům a dostupnost služeb všem obyvatelům:
 - nabídka širokého a kvalitního knihovního fondu
 - rozšíření sítě poboček
 - zajistit vhodné a funkční vybavení včetně bezbariérového přístupu
 - vyvinout snahu o nalezení vhodnějších prostor (vybrané pobočky)
- Rozvinout potenciál knihoven jako komunitních center s aktivním podílem občanů:
 - navázání užší spolupráce s místní komunitou
 - intenzivní spolupráce s místními organizacemi a spolky
- Aktivitami knihoven podporovat rozvoj regionální identity:
 - v souladu se zájmy čtenářů pořizování vhodného knihovního fondu
 - pořádání kulturních a vzdělávacích pořadů s regionální tematikou
- Budovat adekvátní prostorové, technologické a materiálové zázemí pro rozvoj komunitní činnosti včetně podpory rozvoje kompetentního personálu:
 - vytvoření vhodných prostor pro setkávání a pořádání akcí
 - pořízení vhodného vybavení (nábytek, technika)
 - systematické vzdělávání pracovníků
- Připojit knihovny k vysokorychlostnímu internetu:
 - komunikace s dodavatelem, případně výběr nového dodavatele připojení
- Poskytovat kvalitní vzdělávací akce pro své cílové skupiny včetně uživatelů se specifickými potřebami:
 - zajistit dostatek finančních prostředků na realizaci této činnosti (honoráře pro lektory, vybavení výukových prostor ad.) z vlastního rozpočtu i z dalších zdrojů (vícezdrojové financování)
- Systematicky spolupracovat s relevantními školami v obsluhovaných lokalitách:
 - rozvinutí spolupráce i s dalšími vzdělávacími institucemi (MŠ, ZŠ, ostatní)

3. 1. FINANCOVÁNÍ POBOČEK

Cíl: získat pravidelnou a stabilní dotaci na provoz poboček od statutárního města Liberec ve výši min. 4 000 000 Kč.

Fungování poboček je zajištěno prostřednictvím vícezdrojového financování. Hlavní část výdajů je hrazena z dotace SML, tato dotace je doplněna o další zdroje jako jsou mimořádné dotace Libereckého kraje, dotační programy SML, Ministerstva kultury ČR, projekty, vlastní rozpočet KVK.

Získané finanční prostředky (i přesto, že za poslední období došlo k jejich významnému zvýšení) z velké části saturují základní potřeby poboček, pokrývají zvyšující se platy, ale neumožňují další rozvoj. Pobočky se potýkají s nedostatkem prostředků na lektory, pracovní materiál na workshopy, chybí finance na průběžné doplňování knihovnických pomůcek, nábytku, propagaci, neumožňují navýšení úvazků apod. Stabilnější a vyšší finanční zdroje by umožnily kvalitnější plánování činnosti a plynulý rozvoj sítě poboček.

Pro zajištění kvalitního fungování stávající sítě poboček se jako ideální jeví rozpočet ve výši cca 4 000 000 Kč. V případě otevření dalších poboček se výdaje logicky zvyšují.

Náklady na provoz poboček – ideální varianta rozpočtu pro stávající síť šesti městských poboček:

Akvizice (nákup knihovního fondu)	660 000 Kč
Režijní materiál	63 000 Kč
Spotřeba energie	183 000 Kč
Opravy, udržování	0 Kč
Cestovné	10 000 Kč
Ostatní služby (síť, knihovní systém, honoráře, externí služby...)	277 000 Kč
Osobní náklady (mzdy, odvody)	2 651 000 Kč
DDHM, DDNM	156 000 Kč
Celkem	4 000 000 Kč

3. 2. ROZŠÍŘENÍ SÍTĚ POBOČEK

Cíl: otevřít minimálně jednu další pobočku v lokalitě, kde KVK dosud nepůsobí.

Jedním z úkolů sítě poboček je co nejvíce přiblížit knihovnu všem obyvatelům Liberce, kterým jsou služby poskytovány v místě bydliště, ideálně v dochozí vzdálenosti (nezbytné hlavně pro děti a seniory). Z kapitoly 2. 3. *Rozmístění poboček po Liberci* a přílohy č. 1. je však patrné, že síť poboček je po Liberci rozmístěna nerovnoměrně.

Existence knihovny může napomoci ke snižování sociálního vyloučení ohrožených skupin, které prostřednictvím návštěvy knihovny mohou udržovat sociální kontakt, může přispět ke snížení nerovností v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání nebo kultuře.

Jako ideální se jeví umístění ve školách, ať už základních nebo středních. Toto spojení je výhodné pro obě strany – škola nabízí knihovně blízkost cílové skupiny, knihovna nabízí škole doplnění učiva vhodnou literaturou nebo formou knihovnických lekcí pro žáky a studenty.

Předpoklady pro otevření nové pobočky:

- personální obsazení – vytvoření nového pracovního místa nebo optimalizace rozložení pracovních úvazků v rámci celé knihovny
- nalezení vhodných prostor
- pořízení vybavení (knihovnický nábytek, kancelářský, sedací a relaxační nábytek, knihovnické pomůcky, knihovní fond ...)

Orientační vstupní náklady na otevření nové pobočky:

Knihovnický nábytek a pomůcky (regály, výpůjční pult, vozíky, značení, zářádky...)	500 000 Kč
Kancelářský, sedací a relaxační nábytek	100 000 Kč
Knihovní fond	200 000 Kč
Celkem cca	800 000 Kč

S otevřením každé nové pobočky se logicky zvyšují i celkové náklady na provoz celé sítě poboček.

3. 3. ZKVALITNĚNÍ TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO ZÁZEMÍ, VYBAVENÍ POBOČEK

Cíl: na všech pobočkách zavést technologii RFID pro půjčování a vracení a tím pobočky kompletně včlenit do automatizované knihovní sítě KVK.

V roce 2020 přešla hlavní budova KVK na technologii RFID, která umožňuje zkvalitnění a urychlení výpůjčního procesu na straně čtenářů i knihovníků, umožňuje samoobslužný provoz. Na pobočkách se nadále používá zastaralá technologie čárových kódů. Pro 100 % využití všech možností, které technologie RFID nabízí, je nutné, aby byla používána na všech pracovištích. Na realizaci projektu lze získat dotaci z grantového programu Ministerstva kultury ČR (program VISK 3).

Orientační rozpočet projektu: 535 000 Kč (pořízení RFID desek a čipů)

Cíl: zajistit průběžnou obnovu počítačového vybavení, zajistit kvalitní připojení k síti internet.

Zajištění kvalitních výpůjčních služeb je závislé na průběžné obnově počítačového vybavení. V rozpočtu poboček je nutné mít vyčleněnou pravidelnou částku na tyto potřeby.

Připojení poboček k síti internet je řešeno smluvně přes firmu A-net. Pobočky ve školách jsou připojeny prostřednictvím školní sítě. Ve všech případech se dlouhodobě objevují problémy s rychlostí internetu, což je nekomfortní při zajištění výpůjčního procesu.

Cíl: dokončit obměnu knihovnického nábytku a dalšího vybavení.

Na moderní knihovnu jsou kladeny vysoké nároky nejenom v oblasti služeb – musí být vybavena moderním, funkčním a bezpečným nábytkem, který láká k návštěvě a zpříjemňuje pobyt v knihovně. Výměna nábytku se podařila v posledních letech uskutečnit na několika pobočkách, kromě nových knihovnických regálů a výpůjčních pultů se podařilo zakoupit vybavení pro konání akcí, relaxační a sedací nábytek pro návštěvníky apod. Cílem pro další období bude pokusit se získat jednorázové dotace na obměnu vybavení na všech pobočkách. Odhad nákladů viz kap. 3. 5. *Cíle jednotlivých poboček včetně finančních požadavků.*

3. 4. ROZVOJ KULTURNÍ, VZDĚLÁVACÍ A KOMUNITNÍ ČINNOSTI

Cíl: vytvořit z poboček kulturní, vzdělávací a komunitní centra lokality.

Mezi důležité služby poboček patří organizace kulturních a vzdělávacích aktivit pro všechny věkové skupiny (viz kap. 2. 1. *Představení poboček*), tj. již nyní pobočky alespoň částečně naplňují novou celostátní koncepci rozvoje knihoven. Komorní prostředí a individuální přístup poboček nevytváří bariéru, kterou mohou někteří čtenáři vnímat v hlavní budově knihovny. Některé pobočky spolupracují s místními organizacemi, institucemi a obyvateli a společně vytvářejí nové hodnoty. Pobočky mají velký potenciál se proměnit v centra setkávání a spolupráce obyvatel dané lokality.

Cílem pro další období bude tyto služby dále rozvíjet, mapovat potřeby cílové skupiny, nabízet a podporovat takové aktivity, které na tyto potřeby reagují. To musí jít ruku v ruce s hledáním stabilních finančních zdrojů v minimální výši cca 100 000 Kč.

Témata aktivit: literatura a čtenářská gramotnost, regionální témata, udržitelnost, ekologie, občanská témata, cestování, historie, aktivity pro rodiče s dětmi, aktivizační programy pro seniory, volnočasová témata (např. ruční práce, tvoření) apod.

Cíl: zajistit průběžné a kvalitní vzdělávání pracovníků poboček

Knihovnická profese se v závislosti na vývoji služeb knihoven a očekávání veřejnosti dynamicky proměňuje. Do popředí se dostávají kromě odborných znalostí také lektorské

dovednosti. Mezi priority se proto řadí nutnost zajistit průběžné vzdělávání pracovníků zejména v uvedených oblastech.

3. 5. CÍLE JEDNOTLIVÝCH POBOČEK VČETNĚ FINANČNÍCH POŽADAVKŮ

Králův Háj

Pobočka je umístěna v nevhodných a nedůstojných sklepních prostorách, vstup není bezbariérový. Vzhledem ke složení obyvatel Králova Háje tvoří více jak 50 % čtenářů senioři, tento stav proto není vyhovující. *Cíl: přestěhování pobočky.*

Pobočka je velmi aktivní, vykazuje velké množství výpůjček a stoupající návštěvnost, pro své čtenáře pořádá velké množství kulturních a vzdělávacích akcí (cestopisné přednášky, trénování paměti, aktivizační programy, workshopy...), plní významnou roli setkávacího centra nabízející sociální kontakt. Má velký potenciál své služby dále rozvíjet, ale vzhledem k výši úvazku to není možné. *Cíl: rozšíření otevírací doby, širší nabídka aktivit.*

cíl	způsob realizace	finanční rozvaha
přestěhování pobočky	ve spolupráci se SML nebo LK se pokusit najít jiné vhodné prostory	dle výše nájmu
rozšíření otevírací doby, širší nabídka aktivit	rozšíření pracovního úvazku z 0,5 na 1,0 dostatečné finance na realizaci aktivit	cca 160 000 Kč / rok 20 000 Kč / rok

Kunratická

Pobočka je vybavena zastaralým a opotřebovaným knihovním nábytkem (stáří více než 30 let), který nesplňuje požadavky kladené na moderní knihovny, má nevyhovující vstupní dveře. *Cíl: pořízení nového vybavení pobočky, výměna vstupních dveří.*

V nabídce knihovny figurují velmi kvalitní kulturní a vzdělávací pořady pro děti z 1. i 2. stupně ZŠ. Zájem o účast na podobných aktivitách projevují také další skupiny (zejména senioři) – tuto potřebu však pobočka z personálních důvodů nemůže saturovat. *Cíl: rozšíření otevírací doby, širší nabídka aktivit.*

cíl	způsob realizace	finanční rozvaha
nové vybavení pobočky	mimořádná dotace nebo vlastní rozpočet	500 000 Kč

širší nabídka aktivit	rozšíření pracovního úvazku z 0,75 na 1,0 dostatečné finance na realizaci aktivit	cca 90 000 Kč / rok 20 000 Kč / rok
výměna vstupních dveří	jednání s majitelem objektu	dle rozpočtu majitele

Machnín

Pobočka je umístěná v odlehlé části Liberce. Sídlí v prostorách tamější základní školy s problematickým přístupem (návštěvníci procházejí školou). Nemá bezbariérový přístup. *Cíl: přestěhování pobočky.*

Úvazek pracovnice obsluhující pobočku činí 0,25 úv. Otevírací doba pobočky (6 hod. týdně) je nevyhovující, zároveň není téměř žádný prostor na ostatní aktivity. V lokalitě funguje kromě ZŠ také MŠ, která s pobočkou spolupracuje. Zájem projevují také další cílové skupiny (senioři, maminky na rodičovské dovolené) – tyto aktivity však není možné z personálních důvodů realizovat. *Cíl: rozšíření otevírací doby, širší nabídka aktivit*

Pobočka je vybavena zastaralým a opotřebovaným knihovním nábytkem (stáří více než 30 let), který nesplňuje požadavky kladené na moderní knihovny, má nevyhovující vstupní dveře. *Cíl: pořízení nového vybavení pobočky.*

Z důvodu odlehlosti Machnína a jeho téměř venkovského rázu se pro další rozvoj jeví jako nezbytná úzká spolupráce s místní komunitou. *Cíl: zvýšení atraktivity pobočky, efektivní propagace.*

cíl	způsob realizace	finanční rozvaha
přestěhování pobočky	ve spolupráci se SML nebo LK se pokusit najít jiné vhodné prostory	dle výše nájmu
nové vybavení pobočky	mimořádná dotace nebo vlastní rozpočet	300 000 Kč
rozšíření otevírací doby, širší nabídka aktivit	rozšíření pracovního úvazku z 0,25 na 0,75 dostatečné finance na realizaci aktivit	cca 145 000 Kč / rok 10 000 Kč / rok
zvýšení atraktivity pobočky	úzká spolupráce s místní komunitou, efektivní propagace	5 000 Kč / rok

Rochlice

Zásadní pro fungování pobočky jsou její prostory – zcela nevyhovující, enormně stísněná, špatně větratelná místnost v zadním traktu školy se špatným a bariérovým přístupem. Kromě základní výpůjční činnosti není možné realizovat žádné další aktivity. Větší a lépe umístěná knihovna by mohla lépe saturovat potřeby občanů největšího libereckého sídliště. *Cíl: přestěhování pobočky do jiného prostoru v rámci ZŠ Dobrášova.*

Úvazek pracovnice obsluhující pobočku činí 0,25 úv., v jeho rámci lze realizovat pouze výpůjční činnost, nezbývá prostor na užší spolupráci se školou ani realizaci kulturních a vzdělávacích aktivit pro veřejnost. *Cíl: rozšíření otevírací doby, širší nabídka aktivit.*

V případě získání nových prostor bude nezbytné pořídit nové vybavení a zajistit efektivní propagaci.

cíl	způsob realizace	finanční rozvaha
přestěhování pobočky	ve spolupráci s majitelem objektu, SML nebo LK se pokusit najít jiné vhodné prostory	dle výše nájmu
rozšíření otevírací doby, širší nabídka aktivit	rozšíření pracovního úvazku z 0,25 na 0,5 dostatečné finance na realizaci aktivit	cca 80 000 Kč / rok 10 000 Kč / rok

Ruprechtice

Velká, prostorná a bezbariérová pobočka sídlí v objektu uprostřed sídliště, tj. má ideální polohu. O využití objektu se dělí s jinou institucí a to někdy činí problémy s nalezitelností pobočky, kvůli velkému pohybu aut a jejich parkování v okolí budovy mají návštěvníci problémy s přístupem k pobočce. *Cíl: viditelné označení pobočky, zajištění přístupových cest.*

Objekt SML, ve kterém pobočka sídlí, nemá dostatečnou izolaci proti vlhkosti (vlhké zdi, opadávání omítky, únik tepla, v interiérech se objevuje plíseň). *Cíl: provedení rekonstrukce objektu.*

Knihovna spolupracuje s družinami v místních základních školách. Zájem o návštěvu knihovny projevují samotné třídy. Vzhledem k umístění má velký potenciál oslovit nabídkou kulturních, vzdělávacích a volnočasových pořadů širokou veřejnost (od nejmenších dětí po seniory) a více rozvinout svoji komunitní roli. *Cíl: širší nabídka aktivit, mírné navýšení pracovního úvazku.*

Pobočka je téměř kompletně vybavena novým a funkčním knihovnickým nábytkem. Pro optimální fungování pobočky je nutné doplnit i zbývající vybavení (přednášková místnost, další knihovnický nábytek a vybavení do zázemí). *Cíl: vybavení přednáškové místnosti, doplnění knihovnického nábytku.*

cíl	způsob realizace	finanční rozvaha
viditelné označení pobočky, zajištění přístupových cest	jednání s majitelem objektu (SML) a sousedskou organizací umístění informačních panelů a značení v okolí pobočky	--- 5 000 Kč
provedení rekonstrukce objektu	jednání s majitelem objektu (SML)	dle rozpočtu
širší nabídka aktivit, mírné rozšíření pracovního úvazku	dostatečné finance na realizaci aktivit rozšíření pracovního úvazku z 0,9 na 1,0	20 000 Kč / rok cca 30 000 Kč / rok
vybavení přednáškové místnosti, doplnění knihovnického nábytku	mimořádná dotace nebo vlastní rozpočet	100 000 Kč

Vesec

Větší bezbariérová knihovna nabízí velké množství zavedených pořadů pro děti i dospělé, při jejich realizaci mimo jiné intenzivně spolupracuje s místními organizacemi a spolky (Svaz zahrádkářů, Základní umělecká škola...). Pro tyto účely využívá vlastní přednáškovou místnost, ta je vybavena zastaralým a nevhodným nábytkem a nedostatečnou technikou (chybí např. vhodný sedací nábytek pro děti i dospělé, prezentační technika a pomůcky apod.). *Cíl: nové vybavení přednáškové místnosti.*

Pobočka sídlí v objektu Technické univerzity v Liberci, kde je velmi nevhodně umístěné WC jak pro návštěvníky, tak pro pracovnice pobočky. *Cíl: vybudování nového WC.*

cíl	způsob realizace	finanční rozvaha
nové vybavení přednáškové místnosti	mimořádná dotace, grant nebo vlastní rozpočet	150 000 Kč
vybudování nového WC	jednání s majitelem objektu	dle rozpočtu

3. 6. KNIHOVNA JAKO VÝZNAMNÝ PARTNER MĚSTA V OBLASTI ROZVOJE VZDĚLÁNÍ A KULTURY

Cíl: posílit vnímání knihovny jako významného hráče v oblasti rozvoje vzdělanosti a kulturnosti obyvatel Liberce.

Knihovna a její pobočky pomáhají svou činností zvyšovat kulturnost a vzdělanost obyvatel města – ovlivňuje rozvoj čtenářské a informační gramotnosti, nabízí prostor pro setkání s literaturou a autory, zprostředkovává přístup k odborným informacím, posiluje regionální identitu, nabízí prostor pro setkání a diskusi, bojuje proti sociálnímu vyloučení ohrožených skupin, je inspirujícím a podnětným místem, jež kultivuje osobnost... Vliv knihovny na rozvoj vzdělanosti a kultury obyvatel Liberce není nezanedbatelný a KVK proto za jednu ze svých klíčových priorit považuje získání maximální morální i materiální podpory ze strany SML.

Možnosti podpory knihovny ze strany SML:

- morální explicitně vyjádřená podpora činnosti knihovny ze strany zástupců města,
- prezentace knihovny v informačních materiálech města (tištěné materiály, web, sociální sítě apod.),
- propagace činnosti knihovny nejenom v Liberci, ale i mimo Liberecký kraj či republiku.

PhDr. Dana Petrádová , ředitelka Krajské vědecké knihovny v Liberci

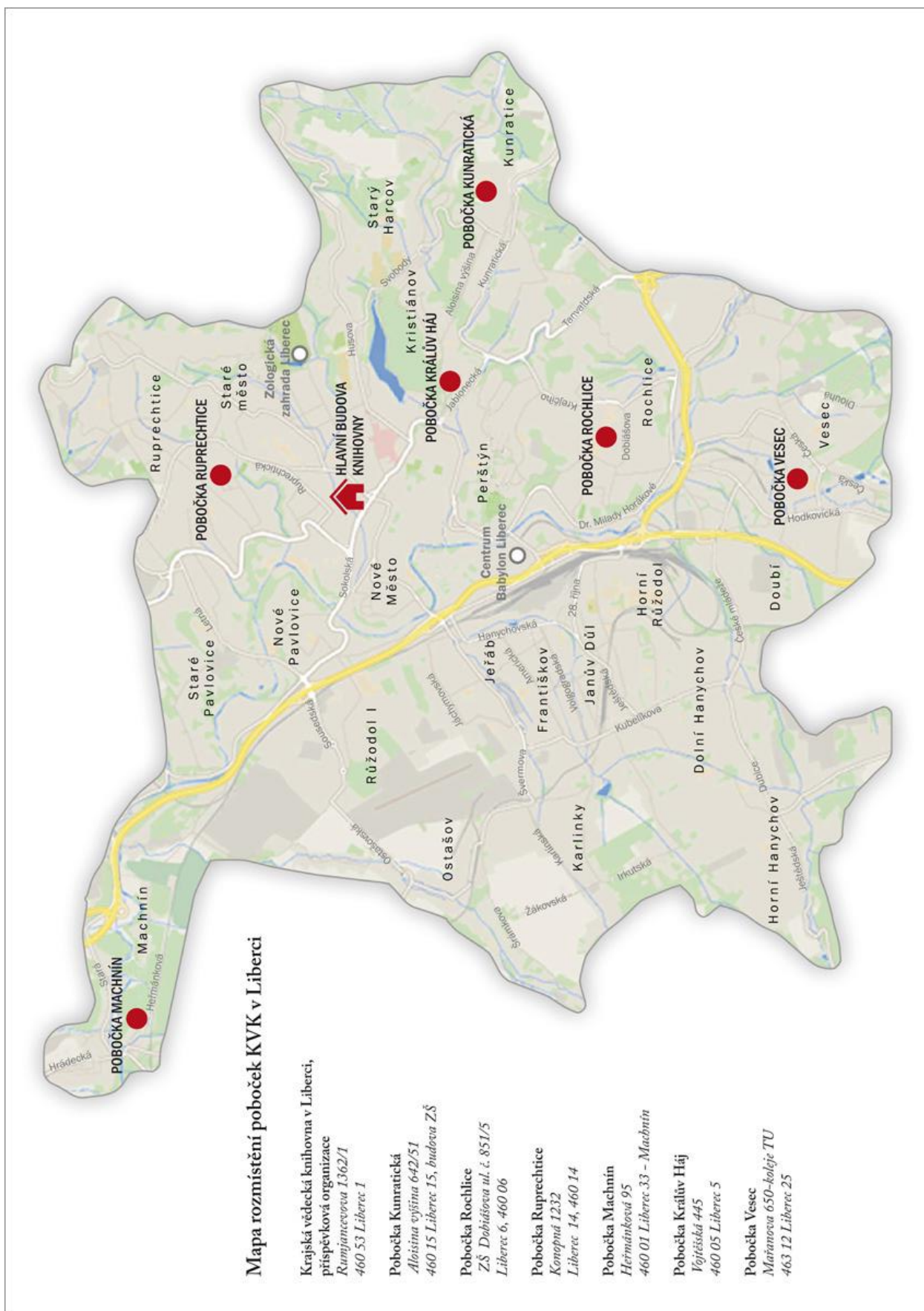
1. dubna 2021

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Mapa rozmístění poboček KVK v Liberci

Příloha č. 2 – Fotogalerie

PŘÍLOHA Č. 1 – MAPA ROZMÍSTĚNÍ POBOČEK KVK V LIBERCÍ

PŘÍLOHA Č. 2 – FOTOGALERIE

KRÁLŮV HÁJ

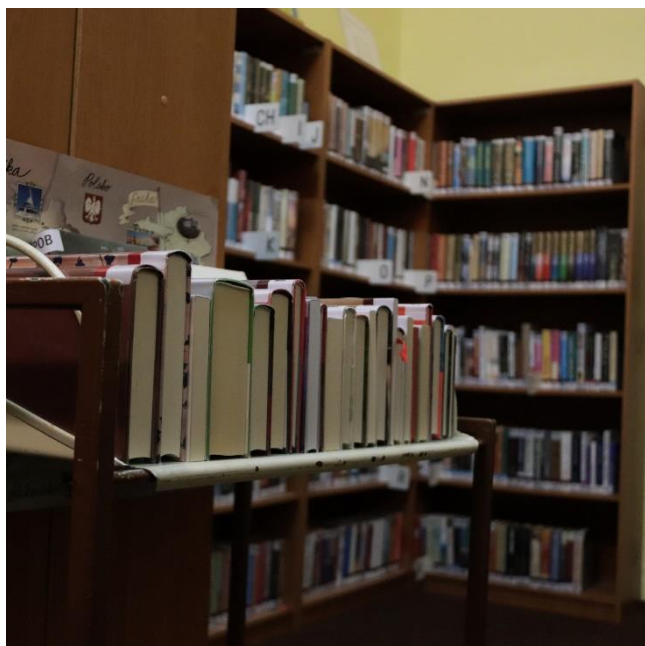
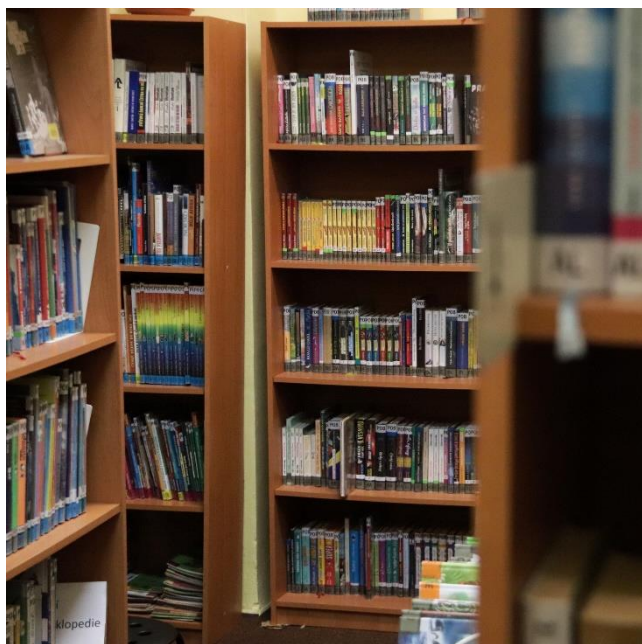
KUNRATICKÁ

MACHNÍN

ROCHLICE

RUPRECHTICE

VESEC

